Londyn d. 5/4/68.

W. P.

Napisałem do Pani Jenerałowej jak Ci to nam nadmieniałem. Jeśli może dotrzeć do Monsignora Capel bliżej [illegible] i aby mógł coś mówić Markizowi pomiędzy — Sprawa Skarbu i moje, skreśliłem projekt listu z opisaniem stanu rzeczy.

Pomimo Jenerałowej wiele ważnych — Wczoraj Książę Bute (Col. Christian Stuart M. P. for Cardiff) mówił mi że [illegible] to najlepsze teraz drogi do Markiza.

Córka Siostry mej [illegible] nie spisała do Pozzo-

nie ma tam. Ile który
miejsce w teraźniejszej dziurze

Pozdrów i serdecznie
dziękując przez Panią Fortes
że mamy czas aby w Paryżu
pozostała do końca roku
szkolnego i nawet jeśli
się dziś lepsze wypadki
mieszkanie to je zatem
zapłaci. Pan Fortes może
nie o takiej pensyi pisze
by żona też mogła dokończyć
i dzieci wszystkie skończyły.

Twój szczery

V. S[illegible]

2004

Monsieur Niedermeyer

2005

odebrany w Paryżu 9. Stycznia 1868 L.N.

Private

Londyn d. 8/1/68.
10. Duke Street
S. James's. S W

Kochany Niedźwiecki —

Po kilku słowach pociechy. Znowu przerażający Zwiastunie mi wiadomość — Cud jeden ocalić może Jenerała a tak jak teraz niebezpiecznej choroby — Czy zachowuje przytomność — a takim razie ze zmartwieniem Jenerałowej dey mu tę kartkę, niech wie że o nim myślą i za niego się modlą — Mam w nim wielkiego przyjaciela i człowieka który jedyny pojąć umie — położenie moje tutaj.

Po odebraniu ostatniego Twojego listu, znowu pisałem do Jenerałowej, i oczekuję wiadomych

Prot- mój uwagę te Przyja-
ciele Jenerale aprobuj i sądzę
że pamiętam spełnić tam
aktu wydanego Mari. Gdybyś
przepisał co postawiono
mógłby Jenerał Radziwiłł.-
Z Jego śmiercią, lecz tego co
proponuje te i Towarzystwo
w krótce instancji musi.-

Żona Wielgórskiego cześć
do pozdrowienia- lub tego
oznakę szczerej chęci
talentu lekkiego go oddanej
nikt tutaj nie przestrzega- Jak
wiele naszych kompatriotów, tak
uczciwszych. tak i on
moralnie bardzo też wielki
stan- Powstanie dziś mam
bliskie- Dziękuję za adres i
informacye do naszych
przyjaciół Angielskich udaje
się. Przedstawiam się
nieprzyjacielem [illegible]

2006

Nie zawiedłszy przysłaniu mi z listopada życzeń Jenerała – to widzę że nadzieja mała –

Cóż mówią Doktorzy?

Szczątki serdeczne

Przy[jm]

K. Sulewski

Do Jenerała do

odczytu.

Łaskawy Jenerale!

Z rozpoczynającym się Nowym rokiem przesyłam me gorące życzenia i mej rodziny dla Pana Jenerała, za którego modlić się nieprzestaniemy, błagając aby Mu zdrowia lepszego udzielić raczył – Zawsze przywiązany – Karol Sulewski

W War Office wielkie Reformy
i zmniejszanie liczby urzędników.
Generał Sir Henry Storks (co był
w Scutari) jest dziś pierwszą tu
figurą. Comptroller General, i
rozkłada wszystko od 1° 6. m. Dziś
z niego będzie ~~[illegible]~~ wydział – Szkoda
że Generał teraz chory – bo był mógł
do niego napisać. Powiedz mu
o tem K. S.

[illegible]

Odebrany w Paryżu
10° Stycznia 1869
LN

Londyn d. 9/1/68
10 Duke Street
S. James's S.W

Kochany Niedźwiedziu

Dziękuję Ci za list
dziś odebrany. O śmierci uwiado-
mienie spodziewane. Pani
Generałowej za Jej łaskawość
i pamięć o moich dzieciach
Jej stokroć aby stracić jakże
nic o domu, miasto skróce-
nia Sobieski nie otwiera
małych dzieci. Które od dwóch
tygodni czekają na adres i
nawet, że dziś o [illegible]

Żona sama donosiła
mi o swem cierpieniu. A kiedy
ona już wypisze to, muszę tam
tędy coś ważnego. Pisałem aby
sobie zawiadomiła wyjazd, że
tej samej przyszło więcej pio-
nierów, bo na tej stronie

których tam mnóstwo i one i dzieci
mizernie wyglądają i mogą
z tego łatwo się pochorować.
Że Ci się radzi upatrzyć
inne miejsce, poradziłbym ci do
Szerdowej i Pani Forbes (ale
czy to uczyni to nie wiem, bo
ma swoje zajęte place) a może
zastawa jako pewny. Gdzie
wszystkie mieć i lokal i stół
lepszy i gdzie córka stanowi
Dudley uczynić by mogli na
lekcje Francuskie ciągle ...
dostarczyłyby coby wypadło, aby
tylko mieszkanie i stół były
tańsze. Może Ty dowiesz się
o czem, to może Ci Ludwika da
to sposobnie. Panna Bertkowska
jest także prawdziwa i wielka
dla niej łaska pomoc. Ale to
wszystko się wyrzeka owej
Szkocji o której Zamieszkała
Siostra mej żony starzec
o której tak poetycznie
wspomniano. Zmieniała się
znacznie. Jej córka nie
piękna

rzeczy przystoyna do cera
także iak więc żony iezli nie
ciemniejsze. Żeby oczy ich
brylanty —

Mój Kazimierz pisał do
mnie wczoraj, wcale dobry list
chciałbym wiedzieć czy tata o szkole
poprawiał ten list, czy też sam
od siebie to wyjaśnił — Nie
zapomniy, proszę, kiedy iutro
wyiedzie [illegible] o nim swego
Tanie i z otwartością [illegible]
[illegible] przyjaciela widział mi
ory i świat uważ. Którzy,
iak wszystko z Twoiej mądrey
głowy wychodzie, wszystko [illegible],
Widzisz że nie mam praw
[illegible] przyjaciół, [illegible]
Ciebie — umarli tak też
ustrzegli od nas — Zastępuj
[illegible] [illegible] z mamą
Synom, to matka wszystko
widzi w [illegible] do nie
— nasze Kazimierza uprzedź
cię z Synowa przed [illegible]
Jeśli nie ma prawy do
[illegible] niech [illegible] czy

Przemianka - że nie mamy
pretensyi - a życie ode
dziwne. nie ma wiele czasu
do stracenia - Adstrol tym
co zaraz i tu będzie
umierał - ale on dotąd
[illegible] był wszędzie [illegible]
i mnie rozumiał [illegible] z [illegible]

Nie [illegible]
i Monsignor Capel - Posłałem do
Jezuitów [illegible] poddano
mnie nagli - [illegible] wola
[illegible] z tej [illegible] - Młody
Bute dał na akcyję Tysiąc
£4000. - i [illegible] [illegible]
swoje [illegible] Col. Crichton Stuart
(jego opiekuna kiedy był małoletnim)
aby [illegible] z Cardiff.
Otóż [illegible] [illegible] wola
[illegible] [illegible] Podlewańska
i to free of expence - Crichton
Stuart mówił mi sam że ani
[illegible] na akcyję [illegible] - [illegible]
Źle doradzono Butowi. a teraz
jego [illegible] [illegible] wiele
jego [illegible] stanowiska -
[illegible] -

[illegible]
[illegible]
K. Szulczewski

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Odebrany w Paryżu
12° Stycznia 1868 L.N.

2009

Londyn d. 11/1/68
10. Duke Street
S. James

Kochany Niedzwiecki

Odebrałem Twój telegram z rozdzierającą serce wiadomością o zgonie tego kochanego i znakomitego męża. Strata niepowetowa- Pani Polaniae wana.

Proszę napisz słówko kiedy będzie pogrzeb, bo jeśli mi reumatyzm pozwoli starać się będę przybyć.

W pośpiechu
Twój szczery
K. Szulczewski

Proszę o życiorys lub szczegóły o nieboszczyku

Odebrany w Paryżu 13° Stycznia 1869 A.N.

Londyn d. 12/1/68
10. Duke Street
S. James's S.W.

Kochany Niedźwiedziu

List Twój wczoraj odebrałem – Dziękuję Ci za łaskawe mówienie się moim synem dawaj mi rady, przez które zdania [illegible] do którego przez dziś z [illegible]

Od żony miałem dziś list zadowalający – odebrała [illegible] na [illegible] z Hotelu Lambert ale tam iść nie może – listu Panny Bartkiewicz z moim (której nazwiska nie przypominam) mam, żona zostawiła two bilety z Hotelu Lambert i jeśli że pieniądze otrzymam to wtenczas tam będzie można z nimi przyjechać, inaczej niech [illegible] to który z Was. Otoś Ty byłby mógłbyś albo P. Wołowskiemu albo P. [illegible] nadmienić to, tak żeby to pan także [illegible] nie myśli za owo [illegible] tej rzeczy. Miałem wczoraj z Podolskim o synu Szamotulskiego który powiedział że po powrocie z Turcji w 1856 – Szamotulski

na Niem. co przyjechał do Lexa
mieszkania na Tottenham Court
Road i odniósł tam syna, i wtedy
pod warunkiem że swego powinien
przyniesie do Kaplicy aby do-
pełnić potrzebnej ceremonii i
oddać do księgi rejestrowej
urzędu. Tego Szymanowski
nigdy nie uczynił i kiedy nie
może świadectwa wydać urzędowego
to swego chrztu nie nie
wpisanego do swej księgi-
[illegible] napisał przysłany
list, który Ci przesyłam.

Wczoraj jako w rocznicę
śmierci ś.p. Ferenca było
nabożeństwo żałobne w naszej
Kaplicy - Posłałem Ci dziś
Daily News gdzie jest
wzmianka o tem który
posłałem Pani [illegible]
pisarza Ferencowej -

Czy wypłaciłaś w
Batignolles co się należało
należało i wszystkie akta
urodzenia ~~[illegible]~~ mego
syna. Wiadomości otrzymałem z
Paris o Karolu. To musiało
Cię zachwycić -

Moja Żona wysłała
Zaręczyny [illegible] w
Paryżu - prosząc aby by

następujący także sekret: gdyby
byś mógł z Dziećmi odwiedzić
tak żeby Constance w Szkole
zastała, i z innemi Paniami
obcować, a nie z Matką —
Mon Senembea nie łatwo
ci których mogą dowiedzieć

Zresztą P. Ballaton
jest oddany do Stowarzy-
szenia Balonowego — Będzie
więc odpowiedzi oczekiwał — nie
możesz tego obawiać aby
z tego wyrosła ta Korespondencja
[illegible] wiedzy — Stowarzysze-
nie Balonowe jest pod przewodnictwem
Księcia Argyle —

Ściskam Cię serdecznie
Twój [illegible]

K. [illegible]

Rzecz z Balonem jeśli dobrze
poprowadzona może ważne
i uczciwie trudu przynieść
korzyści i mnie i sprawie.

2012

Londyn d. 14/1/68
10. Duke St. S. Jam.

Kochany Przyjacielu.

My wszyscy i przyjaciele zmarłego mogę umiemy ocenić Jego życie i przymioty, a one i zalety publiczne, umiemy uczuć wielkość tej straty. [illegible] [illegible] [illegible] trudno dla mnie [illegible] [illegible] politycznych [illegible] że [illegible] Generała Emigracja traci swój charakter polityczny, który on swoim imieniem i [illegible] przez utrzymywał, a nadzieję o [illegible] Polski z nim razem do grobu wstąpiły —

Zaraz po otrzymaniu telegramu
rozpisałam listy i inni [illegible]
Towarzystwo i ja uradziliśmy
jako deputacye od Towarzystwa
pojechać na pogrzeb. Kiedy tam
odebrany od [illegible] [illegible]. po
ustanowieniu z [illegible] wysłaliśmy
jednak Twoje wołanie i
otrzymał że pogrzeb odbył
się nad ranem jako też
donosił mi o nim drugi
niemiecki.
Co mnie dziwi to że
w żadnym dzienniku
Francuskim i Angielskim
(oprócz [illegible] [illegible] w
Standard dział) nie
ma wzmianki o śmierci
Jenerała.
My tu będziemy
mieli nabożeństwo i [illegible]
a po tem posiedzenie
[illegible] [illegible]. [illegible]

2013

Polaczki lub tego z [illegible]
żyjcie Jenerale. Lecz chcemy
coś pomówić o [illegible]
napisać - i przypadek ich
najgorszy.

Pojmuję ich [illegible]
mieć wiele do ogarnięcia ale
to jest [illegible] i [illegible]
[illegible]

Donieś [illegible] na
Jenerałowa - [illegible] [illegible]
do niej. ale nie wspomniałem
tam ani słowa o [illegible]
Ci [illegible] [illegible] że
z tego nic nie [illegible]. [illegible]
co [illegible] [illegible]. it is
a great pity to have
lost such a chance.

Serdecznie [illegible]
[illegible] T. [illegible]

Where is Miss Birt?

Londyn d. 18/1/69.
10 Duke Street
St James's S.W.

Kochany mój Przyjacielu

Odpisałem Ci że list
Twój dziś odebrany i cieszę się że
tak skromnym z mej strony
[illegible] jesteś zadowolony —
mój Boże że [illegible] list [illegible]
więcej zasłużenia. Z [illegible]
500 fr. [illegible] Ci za 110. które
[illegible]
i w [illegible] i [illegible]
zasłużenie [illegible] [illegible]
i [illegible] — [illegible] [illegible]
od Ciebie. Przez one do mnie dziś
do Dudley [illegible] [illegible]
[illegible] i że od [illegible] [illegible]
[illegible] — Widzę że Pany [illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] sprawiedliwie — [illegible]
Mimo to [illegible] [illegible] mi
że [illegible] apartamentu i że [illegible]
ten który teraz zajmuję ~~[illegible]~~
jest do wynajęcia za 1000 fr.
rocznie: unfurnished i [illegible]
kosztowałby [illegible] To [illegible]
zapłata [illegible] unfurnished
i [illegible] by [illegible]

w umeblowanym, albo w jakiej
sztuce. Albo też uskarżam się
Pani Kiackiewiczowej (ponieważ adresu
jej nie mogłem) mówiąc że Tej
nie talerzy – Nie dający miasta
ubogiej z Panią Kiackiewiczową a
ciotka Jej mogłaby wziąć kwar-
tanę po Francusku i Niemiecku.
Otóż będzie wiele i więcej
do mej żony. ale odwiedzaj
ją o ... nie wiem. co
one tu piszą. ile Jej zapytam
czy ... z Panią
Kundzią lub nie. i gdyby
Ci doręczył adres Pani
Kiackiewiczowej to oświadcz się
iść do niej tu. Z tym ...
widziano – Stało się ...
one wielkie w Genewie, to
Towarzystwo mogłoby wstawić
coś. Panna Bartkiewicz
Jej tam ... ma
być w mieście w ... ...
w Hotelu Lambert. a
moja zapłacona i adres został
mi. Jeżeli nie możesz zapisać
Jej wszystkie. to ja napiszę.

2015

sam do Potockich — gdyż właśnie
to dla mej żony — one ale
sama widzę z kim mogą by
odwiedzić na recepcji do
Hotelu Lambert —

O Kurtzu pisał mi
Nowosielski że ale wiemy
że to pobłażki, i że jakieś
gadanie ze słupa Watykanu
upłynęło z niemi. Piszemy
do tego gonić prosto — Widać
że żadnego efektu nie będzie
przepadł przed matką.

Listy te Villiers otrzymał
o nieprzyjazni ze Szkoty —
Brighton gdzie był o przed-
żerciu [illegible] przyjazny
w przyszłym tygodniu.

Piszemy dziś i do
Pani Szumlańskiej — do
Malinowskiej z intencją
świętowania ~~[illegible]~~ skutku.
Wiemy znowu kiedy
Podolski powiedział że ale
przyprawiona [illegible] ani dasz
ani rolka. Kiedy dziecka
obrócił, ani nawet [illegible].
żeby nadal [illegible] i że dotąd [illegible].

bo to sumienny [illegible]
Irlandczyk nim będzie
mojej [illegible] jurisdiction
Entre nous soit dit, kiedy
jest papieżem wszystko to się
wydzie się ruszy, ale nawet i
na listy nie odpowiada —

Czy Jenerałowa [illegible]
mówiła Ci o mojej biedzie
do której i swoją [illegible] i
Monsignore Capel —

Pozwolę spytać się
Ciebie otwarcie, iżby [illegible]
co byś radził, czy [illegible]
sprowadzić po kwartale
Pan [illegible] czy [illegible]
oficer porucznik [illegible] to
Zawsze [illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible], nie miały [illegible]
korzyści —

Serdecznie [illegible]
Twój
C. Norwid

Odebrany w Paryżu 22 d. Stycznia 1868

L.N.

Londyn d. 21/1/68.
10. Duke Street
S. James's S.W.

Kochany Niedźwiedziu

Odebrałem Twój list i przysłane dzienniki za które dziękuję. W moim klubie trzymają tylko les Débats, le Siècle i le Constitutionnel — żadnych innych dzienników z których wspominasz nie mogę mieć. Nawet nie mamy Galignaniego.

Zgadzam się z Tobą że biografia Lewenta zyskałaby na pewnem uzupełnieniu. Ale tak tego być musi niespodziewany i mamy czas na to nawet z dzienników angielskich

Jednakże jako wypadek
smutny i publiczności
dotyczący, i jako
wiadomość dla Jego tu
przyjaciół, dziwiło mnie
że Korrespondenci Times
i Daily Telegraph w Turcji
żadnej nie robili wzmianki
Przyjaciele powiesili mały
teraz, iest iuż & nie w pow
[illegible] ni dziś ze
obserwacyjny jak ni który
Spodrnesi wzmianki —
Otóż te Spodrnesi będzie
we Wtorek d. 28. b. m.
w którym to dzień będzie
uroczyste żałobne nabożeństwo
w Kaplicy Polskiej w
Londynie, z [illegible]
żałośnej, g potrzeb proszę
bracie [illegible] [illegible]
na Polskiem oddali się [illegible]

cnotami i zasługami
nieskazitelnych. Opis tej
ceremonii z premiers. posełs
poczytałem dziennikarzom, a wiesz
jest podobno że i Times
chce odpis takiego umieścić.

Proszę oświadczyć to
Pani Jenerałowej, której
niedawną fotografią otrzymał
listem, a nadto powiedz że
Lady i Sir F. Goldsmid i
Colonel i Mrs Simmons
dowiadują się. Z oświad-
czeniem jeden i szczęśliwy
jak też na Pani Jenerałowa
Familię Skarbków i
i ani takiej pytań
zdrowia Pani Jenerałowej
a może napisze mi od
kiedy aby dotrzymać
fotografię.

Tym mniej ofiarować
dla której Ciebie
uszanowania
i czyż ... Twój

K. Sienkiewicz

odebrany w Paryżu
28o. Stycznia 1868

L.N.

2018

Londyn 27/1/68.
10 Duke Street
S. James SW

Kochany Niedźwiedziu

Już przysłałem adres
żałobny który miałem wysłać
[illegible] po [illegible]
żałobnie za [illegible] [illegible]
[illegible] jutro 28 b.m.
aż w Sobotę [illegible]
[illegible] X. Podolski i
Hrabia [illegible] de Wezele
[illegible] że [illegible] Czarto-
ryski [illegible] religijny
uroczystość tu przyjdzie i
zaprosi angielskich przyjaciół
[illegible] tak że zobo-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nadzieja
do Wielkiego Czwartku [illegible]
Z [illegible] też
myśli ko to [illegible]
zaprosić Protestantów ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible]

że teraz nikogo nie ma
w Londynie — Ilustracja twierdzi
że tyle dla niego wszystko
ludzi i miał takie plecy.

Przyszli mi Pani
Jenerałowa wie jak mnie
stać i niech mi sądzi!
abyśmy nie stracili
okruszyny odwagi i
przewrotności względem tak
wielkiej narodowej straty.

Dziennik Français
doszedł mnie. Jest korrespondent
Times z Paryża umieścił
wzmiankę o Jenerale i Le
Correspondant pana P
Montalembert — Przysłano
Ci z Warszawy prośby
kilka egzemplarzy Le Correspondant
Le Voleur dodatach.

Przez domiar mi jak
się ma Pani Jenerałowa
ciągle mnie o to pytają
Angielscy ustawodawcy i nie
piśmie

Czyż znowu mam zapytanie?

Proszę mi też przypomnieć co się stało z moimi listami do Josefowicza, wysłanemi in-teresu Bata? Czy odebrał ich [illegible] od niego i czy nie odeśle mi ich do prasy znowu [illegible]?

Czy Litwinowicz istnieje [illegible] bo ja mam mały rachunek do [illegible] około 100 fr. [illegible] [illegible] [illegible] rachunek ten z Ridgway za publikacyą listu do Lorda Ellenborough w r. 1868 jeżeli nie zapłacił [illegible] Ridgway nie upominał się —

Bądź łaskaw także i donieść czy został [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] że nie opłaty [illegible] a nic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Do wczoraj [illegible] do [illegible]

płacę samego [illegible]

bez podatku £120. [illegible]

O sobie wiele ci

[illegible] wiele [illegible]

co ci do [illegible]

imieniu Polaków w Anglii.

Ściskam cię [illegible]

[illegible] odpowiedzi

Twój wierny i stary

[illegible]

Odebrany w Paryżu 2go Lutego 1868

L. N.

Londyn d. 1/2/68.
10. Duke Street
St James's. S.W.

Kochany Niedźwiedziu

Dziękuję Ci za Twój list i pocieszające o zdrowiu Jenerałowej wiadomości.

Xiążę i Hrabia Zamoyski [illegible] się od [illegible] nabożeństwo które odbędzie się dopiero w przyszłą Środę 5go b. m.

Przygotowany od tygodnia krótki rys życia nieodżałowanego Jenerała także [illegible]. [illegible] dzięki Times umieściło [illegible] Pismo i [illegible] [illegible] które o tem miejsce [illegible]

że do innych dzienników
nie pasiły. ale takie Zeszyty
z Polakow, że mi zwrócił
[illegible] Theatra mój manuskrypt

Dziś nie przesłałem
o Stipsie do wszystkich
innych dzienników, i te
które umieszczą przyślę
Wam w Peryodykach.

Pisze z 15 Stycznia
Karolcia zdrowa. Przyślę
List ich dostaję.

Ze Jenerałem jeszcze
napiszę.

Po umieszczeniu tej
biografii ustępu dzienniki
nie mniej ich [illegible]
o odwiedzinach uniwersyt-
chcieli. Dziś że o [illegible]
może być. [illegible] nie

2021

aby publiczności tutejszej
obwieścić że Stanów Zjedn.
przeciwników.

Twój zawsze mój
K. Szulczewski

2022

Odebrany w Paryżu 7° Lutego 1868. L.N.B.

London d. 6/2/68

10. Duke Street
S. James

Kochany [illegible]

List twój odebrałem i z przyjemnością dowiaduję się o zdrowiu Pani [illegible] ale [illegible] do niej [illegible] tylko do Panny [illegible] – [illegible] i to aby [illegible] raczyła odpowiedzieć albo listem do mnie dla oświadczenia [illegible] [illegible] swa [illegible] listownie lub [illegible] albo też [illegible] odpowiedź.

Wiem że od [illegible] Generał Sir Henry Storks do [illegible] i jest [illegible] [illegible] i [illegible] figura.

tego ostatniemi — ~~[illegible]~~ on mnie
od dawna osobliwie i kiedy
był w mym wydziale, przy-
wołał mnie najserdeczniej
i kiedy mu o śmierci Je-
nerała nadmieniłem, prosił dla
Jenerałowej wyrazy głębokiego
żalu od niego co też uczy-
niłem. Otóż gdyby Jenerałowa
upoważniła <u>Ciebie</u> lub mnie
<u>Brata</u> do napisania do
mnie kilka słów o wysłaniu
sir H. Storks. — oraz Storksa
polecenie mnie Jenerał. bo on
wiele może ~~to ważny~~ uczynić
dla mnie — iż gdyby może być
to by było to samo wrócił.
Jenerał wiarygodny od szczerego
Storksa do Ministerium Wojny.
Taki list mógłbym mu
dać do przeczytania i o to
cię proszę.
Dzienniki z ostatniego
tygodnia

o Jenerale umieściły Ci dopię.
Wczoraj było nabożeństwo —
w Kaplicy Polskiej: a potem
powiedziano [illegible] Historyją
rewol. na Litwie i części
Żmudzi i zasługom Jenerała
oddano — Wszystkie dziś
dzienniki nawet i Times
o tem wzmiankę robią. Poszlę
Tam Wam go. Times z 15
Stycznia nie mogę nigdzie
dostać, ale jeszcze szukam za
Towarzystwo Literackie
przyśle adres zaległy także
jak się Parlament otworzy.
[illegible] kilka
[illegible] zastały, dla
Jenerała i dla Biblioteki —
Czy Jenerałowa [illegible]
w Paryżu? Zapewne Ty
z familii nie opuścisz —
Ściskam Cię serdecznie
K. Sienkiewicz

Notaryuszowi Krasińskiego przesłać
£5. które i potrzebuję bez
mnie, bo kiedy gotów i
inaczej wymawiał się.

Piszę do Paryża
Zaręczyłbym, że familia
Zamojskich dobrze wie, lecz
nic mi nie odpowiedziano.

C. N.

2024

Londyn d. 8/2/68.

10. Duke Street
S. James's. S.W.

Kochany Niedźwiecki!

Między wielkimi przymiotami które Cię zdobią posiadasz rzadką u Polaków cnotę odpowiadania zaraz na listy otrzymane. Nic też nie może być milszego dla korespondenta jak być zadowolonym w prędkiej odpowiedzi, jakiej V. dziełko owo jest naturą.

Myślisz Cię bardzo źle Józef Starke nie przypominam sobie Jeremiasz — Przeciwnie to mnie wszystkiego widział tylko 2 razy lat temu 10-ciu tylko spotykał do

do naszego wydziału z instrukcją
urzędową, a mnie sprostowaną.
Zaraz podał mi rękę i przy-
witał serdecznie. Kiedy mu
o rozmowie wspomniałem o
śmierci Jenerała, bo o niej
była mowa, bardzo tego
dotknięty tą stratą, wypy-
tywał szczegółowo o niej i
o Pani Jenerałowej - "What
a charming person, she is,
he said - Pray when you
write, convey to her the
expression of my sympathy
and present my sincere
condolence".
Z tego się [illegible]
o liście mym do Pani Je-
nerałowej -- Gdyby Pani Je-
nerałowa chciała mu z Jego
pamięci przedstawić swoje

2025

to uwagi upoważniałbyś li
do odpisania mi po kapitałku
a ja miałbym sposobność
pomówienia z Ks. Ht. Illus-
[illegible]
Stanowi to mój stały
dział z pierwszy także
mój samotny tego przed
mistem Jego [illegible]
gwiazdą w Scutari:
otwieranie tu i [illegible]
nieprzyjacielem
Wczoraj Lord Vernon
pisał dopytując się o [illegible]
nieobecnej - [illegible] P. Ryder
zięć Lorda Harrowby-
Czekam teraz [illegible]
Czy Hr. Vicart Zamojski
[illegible] z Paryża teraz?
Sciskam Cię serdecznie
V. Szulczewski

Tylko nie spieszcie się z
listem bo to Studzi
pierwsze [illegible]

Draft of answer

My Dear Major S.

Countess Z. wife of the General has hardly recovered from the shock of her recent affliction and is not strong enough to take upon herself to reply to all letters and proofs of sympathy she has received under her present bereavement.

She therefore desires me to ask you to convey to General Sir H. Storks her compliments and her best acknowledgment for his kind message which you transmitted. She duly appreciates Sir H. Storks' ~~her~~ feelings and his regard for the memory of her husband, who, had he been spared, would have rejoiced at seeing you placed as you are now, ~~under~~ in the War Office under the authority of

[illegible]

Subscription [illegible] do £10 przysłał mi [illegible] [illegible] do [illegible].

2026

odebrany w Paryżu 13go Lutego 1868 L 182

Londyn d. 12/2/68.
10 Duke Street
St James's S.W.

Kochany Niedzwiecki:

Dziękuję Ci za list do Sir H. Storks — był doskonale napisany i zrobił swój effekt — Jenerał pierwszy uprzejmie odebrał Jenerałowej — czytał Twój list i mówił mi że sobie przypomina dobrze Twoją osobę i oddawna [illegible] który przeczytał — Rozczulił się nad charakterystyką s.p. Jenerała który powiedział "he was my best friend and a highly distinguished man."

Zdarzyło się że dziś rano [illegible] list od Miss Bird, w którym także był wstęp od Jenerałowej do

Jenerała, który przeczytał i
sprawiedliwie ocenił Zar. Polski
Oświadczył mi wielce
komplementa do napisania
rysu życia Jenerała, a kiedy
mu powiedziałem że Monta-
lembert gorąco i wymownie
skreślił żywot Jenerała,
teraz przed chwilą mu
przyniosłem do czytania pa-
żyorys co uczyniono dnia
on dobrze Montalemberta
z którym był razem u Mole-
ta w Anglii.
Słowem stało się jak
sobie życzyłem że co dzisiaj
Pani Jenerałowej, Pomimo Bóg
i Polsce.
Dziś mam list od
Earl Fortescue wyrażający
żal ze straty swego starego
i godnego przyjaciela
ś. p. Kochanego Jenerała.

2027

Co tylko wyjdzie —
Jeneralce po Francusku
nie omieszkam ci przysłać

Od Przyjaciółki nie
nie odebrałem — tylko do niej
o krótce pisał. — The B.
still alive and kicking
as the proverb says

Ściskam Cię [illegible]
V. [illegible]

Odebrany w Paryżu 25o. Lutego 1868 L.K.

2028

Londyn d. 24/2/68
10 Duke Street
St James's S.W.

Kochany Niedźwiecki

Bardzo dobrze pamiętam żydka Dziobasa krawca z profesyi – tego interes jego syna prowadziłem był co do szkoły Batignolskiej kilka lat temu. Ale jest przeszło 3 lat jak go nie widziałem – a z ostatniego mieszkania wyprowadził się od tego czasu niewiadomo gdzie

Listu mego przesłanego przez Panią Dudzyńską jemu nie zwracam, bo starałem się Dziobasa odszukać – Jeśli on

mi się nie uda wtenczas zmian
takowych – Już mi tydzień donosi
o śmierci Potockiego – Wdowa
znajdzie nowego męża z takim
jak mi teraz donoszono –
Szlachetności sprzyjając
robiąc zapis Szpitalowi
Polskiemu który do dobrej
ochronie, ale cierpiący
wiele i dla tego zdaje się
tej czasem uspiace

Szczęśliwe to Szymanowskie –
wychowane są w Anglii a
potem we Francji kosz-
tem dla Ojca, czego teraz
nie ma tu – a jedynie tylko
jest dzieci w potrzebnej
edukacji – także do tej
w Anglii nie – Polaków
nie przyjęto – a przez

2029

okropnej z kraju tu siedzę
cierpię i nazywam nędzę. Na
sekretarza Towarzystwa
muszę ciężkie podatki
płacić. – Słowem Towarzystwo
na Sobotę skończy. tak
i ok i.p. Alojzy Kratkiański
z Dywizji Polskiej Artylerii
zysta. który umarł niedawno-
Pisze mu do ciebie pochowania
i i dwóch innych. Który
składka ich opłaci koszta
pogrzebu.

Piszą mi z Poznania
że Szarota z Niemcami
szkolnego roku zabiorą
dzieci i nie osiągnę w
dobrze z Poznańskiem. Co
Ty wiesz o tem?

Pozdrawiam Ciebie serdecznie.
Szczerbulski dał

Tow. K. Szulczewski

6

W tej chwili odbieram
exemplarz Kraju Francuskiego

Odebrany w Paryżu 14° Marca 1868 LN

2030

Londyn d. 13/3/68.
10. Duke Street
St James's. S.W.

Kochany Niedźwiecki.

Adres uchwalony od Towarzystwa do Jenerałowej nareszcie Pan Birkbeck zredagował – i tylko teraz będzie pięknie przepisany i wyprawiony.

Ale zachodzi trudność to jest, jak do Jenerałowej adresować: czy, To the Countess Ladislas Z. – czy też li tylko To the Countess Z. Rada pyta mnie o to.

Ja sam nie wiem jak wszystkie adresować obcy do

Jenerałowej o mojej prośbie
(niewspominając nic o
adresie) Zapewniłyście
iż te mają portrety —
albowiem niedyskretną
musi być.

To — z z —

Że na kopercie adresu
tylko Pa Countess S.
kiedy pisze do niej. ale
w dokumencie takim
który pozostanie się
między rodziną. trzeba
dokładnie wyrazić osoby. której
takowy dotyczy.

Proszę o odpowiedź
ustnym [illegible] mów o Panie
[illegible] rano —

Cóż tam słychać u Was
Jenerałowa pisała do mnie

2031

i do mojej żony także. Bardzo
jestem o przyjacielskie listy.
Co do mnie powiedz że
mój wstręt pozostawał zy-
cenia. Które z ostrożności
i odpowiedzialności mój
pewnie musi. Nie rozumiem
o co to idzie. Bądź do
mnie otwarcie pisał.

Czy Ksiądz Władysław
jest Generałem w Wiedniu?
i czy Pan Karol Ostrow-
Zamoyski jest teraz w
Paryżu? Muszę do
niej także pisać o
interesie Towarzystwa —
Sam takowe otrzymał nie
wiele środków. Wszystko
na mnie polega. Nawet i
Burk. już zdaje się być
znużony i pyta, "what the
Poles do something" — On
Beales i Johnstone tylko
na sercu bywali jeszcze

nieprzychodzi. wymówiłbym

że się ja istotnie o Stawie

wszystko zdradzić i że

na mnie spolegasz — Gdybym

był wolny i mógł. jak

dawniéj siedzieć w teraz

wyjechał. to spotkalibyśmy

utrzymać to mogę przez

parę lat inne. Ale

bez czasu nic pomóc nie

mogę. Serdecznie ściskam

Twój wierny

H. Sienkiewicz

Odebrany w Paryżu 19° marca 1868 L.N.

2032

Londyn d. 18/3/68
10. Duke Street
S. James. S.W.

Kochany Niedźwiedzki.

Dziękuję bardzo za wiadomość o adresowaniu do Pani Generałowéj – i uważam Twoje rozumowanie za słuszne. Istotnie zawsze mnie uderzało nazwanie Księżnéj Marcelinéj Czartoryskiéj, szczególniéj kiedy, Władysława żeś to połączyła [illegible] Księżnę w r. 1849 ciągle z Księ- po Towarzystwach [illegible] i dziełach wszystkich, że zawsze Marcelina się [illegible] Aleksandra, zawsze została.

Z najwyższym [illegible] i uznaniem,

publikacyi przemowy i sobotniej
i Jenerała, które tłumaczysz
Racz mi przysłać 6. exemplarzy
ich wydania.

Załączam tu mój rachunek z roku przeszłego z ś.p. Jenerałem Zamoyskim, który sądzę Pani Jenerałowa zapłaci. Proszę Cię i upoważniam do odebrania tej kwoty, a po odtrąceniu sobie funtów ile tam i opłaty za 6. exemplarzy, a nadto jeszcze za 6 exemplarzy po Francusku o które upraszam reszty okrągłej summe bratu oddać jak się zgłosi.

Pisałem dziś do Księcia Władysława zachęcając do utrzymania Kaplicy naszej i wspierania Towarzystwa

2033

bo oddawanie [illegible] i
do [illegible] [illegible].

Ściskam Cię serdecznie
H. Sienkiewicz

Przyślijcie także a
Kilka exemplarzy więcej
po Francusku mowy żałobnej
przez Montalemberta

V. J.

Landwed. 28/3/68.

W. M.

Dziś wyprawiłem do Pani Janeckiej [illegible] od Towarzystwa. a one [illegible] aby moj rachunek uwzględnić od [illegible] przewidziane.

Po odtrąceniu [illegible] funta jak przedam [illegible] dostaje funtów [illegible] subskrypcja do Towarzystwa Literackiego i Historycz. Paryskiego za rok 1867 [illegible] kwota u mnie złożona.

i kiedy mi powiedzieć —

Resztę oddaj brata

i ich Ci uściskam

Ja, Moja żona i dzieci wyprawiamy się do Hastings po dłuższą kuracyę na 5 lub 6 tygodni.

Posyłam Ci exemplarz s Pauli Mazowiecku z artykułem o Panslawizmie przez Adama Gurowskiego

Twój Przyjaciel

K. Szulczewski

2035

Monsieur L. Niedermeyer

6. Quai d'Orléans

Paris

2036

Londyn d. 15/4/48.
10. Duke Street. St James

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] odebrał od Sekretarza [illegible] wezwanie do opłaty subskrypcji do Towarzystwa Historyczno-Literackiego za lata 1847 i 1848 — razem 50 fr., i znowu prosi mnie, abym te opłaty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Muszę więc znowu [illegible] [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Moja [illegible] w Towarzystwie wynosi £ 3 — a teraz [illegible]

przesłałem [illegible] [illegible] od
Newmana (Mayi) że 19/6
[illegible] [illegible] Jenerała [illegible]
do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])
a [illegible] [illegible] do 100 fr. – Z tych
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
25 fr. – 50 fr. [illegible] za
Hr. Wysp[illegible] (i kwity
przyślę) a resztę oddaj
bratu [illegible] [illegible] [illegible]

Jakże teraz rzadko do
siebie piszemy, że [illegible] i
tym miejscu zatrudniony. Ale
przecież znajdziesz chwilę abyś
ten interes [illegible]
wytłumaczył – i kwity mnie
przysłał –

Co się u Was dzieje
co za nadzieje ogólne, i co
[illegible] Jenerała – [illegible]
z sobą robić – W liście
swoim do mej żony, dostrzegłem
[illegible] [illegible] dzieci, pro-
szę [illegible] abyś się [illegible] z
[illegible] Hr. Zamoyskiego

w Paryżu że się mimo że
[illegible] warszawskich — Piszę
osobno do niej [illegible].
Czy otrzymałeś Dzienniki
i co słyszałeś 2,
Księgę Władysława [illegible]
to bez wytchnienia [illegible] przemówić
publicznie. bo widać Cesarz
jest zebranie w Polsce
żadne, i wtem powodu
Fer. Historyczne się które
miały wszystkie rozumnego
przeświadczenia. I także
sprawa nasza znaczenie
idzie o utrzymanie Ga-
zety. bo upadła bez
w tej chwili. kiedy nawet
naszej Polsce więcej byłby
wielkim moralnym ciosem
Do tego należą księża i
[illegible] Pani Polskich[illegible]-
Jemu [illegible] [illegible]
na piśmie wielkie [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible]

z Paryża. Przysłał ten
przed tygodniem i do
księgarni wybiorą —
Przysłałem ci Pall
Mall Gazette z numerem,
z artykułem o Polsce
i odpowiedzią przeciw Sutherlanda
Edwardsa. Pieniądze w
przyszłości.
Ściskam Cię serdecznie
Twój zawsze
H. Sienkiewicz

Odebrany w Paryżu
18. Kwietnia 1869. L.N.

2038

Londyn d. 17/4/68
10 Duke Street
S. James. S. W.

Kochany Niedźwiedziu.

Wyjazd sobie moje-
Pani Ermet napisała aby
dziś powróciła do Anglii
nie mi o tém tu wspomi-
nawszy. Ona chciała przy
Siostrze pozostać dopóki
się nie przeprowadzi, aby
ją zostawić swobodnie
uspakajać. Otóż zaś wy-
jeżdżając z swego mieszkania
nie mogąc uwolnić się i
jedzie do Hotelu „
gdzie Kolłke mówi że udać-
ła ją pisze aby tam
Starsza gdzie ja mieszkałem
nie wiem co postanowi. Pisze
że ma się lepiéj. Ale

teror. zamiast spoczynku
nam podejmować fatygi
i obawiali się zapalenia

Jaż nie wiem jak
Tobie Rodziu odpowiedź tylko
nieszczęście - jedno po
drugiem się wali - nawet
familia opuszcza - jedni tylko
przyjaciele jak Ty są
wiernymi pozostali -

Miałem dziś list
od Księcia Władysława
pisany jak pamiętam
przed wyjazdem jego Radzi
on aby Doktor Księcia wraz
z Nelatonem wyznaczyli
choroby żony. ale nie wiem
czyliż zapłacić za to, bo
mnie nie starczy. - Widzę
się z Gadonem w pogadance
możebyś zapytał czy Księżna
nie zostawiła jakiego polecenia
w tym względzie, bo Książę

2039

mi się w potrzebie albo to
samo
Niejś. albo do składane oddać.

Przepraszam że Ci
trudzi znowu, ale inaczej pisać
nie mogę już.

Czy Jeremba
z Przemystowa - Otrzymuję Leś
o Tem przy okazji a dowie
mieć trzeba mod. że Jer
nerwowe dopytać się o
Lei zdrowie. Pani
Konst. mistrzyni a
Jerembaszy przed wy
jazdem. ale tak nagle
opuściła Kasyi że nic
nim czy dojdzie

Twój przyjaciel
K. Smolenski

2040

Londyn 17/4/68
10. Duke Street
S James S.W

Kochany niedźwiedziu

Zwracam list do Dziobasa który u mnie został —

Muszę odesłać exemplarz Pani Sarbiewskiej, gdzie mi się to to [illegible] jest —

Dziwi mnie że nie byłeś zaproszony do Hotelu Lambert na Święcone, wszakże jesteś w oczach Anglików one of the old fixtures pokryty [illegible] z mieszkańcami tego gmachu. [illegible] ich

to nowe pokolenie odchodzi
się względem starych. - i
wypadało jest zapomnieć
im o nich. - Naród który
zatraca swych ludzi nie
umie stanowić! nie warto
jest oczytanego. -
Nie zapominaj że
zwykłej odebrać uprzejmości
i jak pisze uczcić to
za Wszystkiego
Jednakże należy
się odpisać na adres
Szkoły Towarzystwa
bo ten pochodzi od
Ciała nie zaś jednego
individuum. Niech
pisze do P. Bartkowskiego
jako Sekretarza

2041

Honorarj. to [illegible] [illegible]
adresować [illegible] [illegible]
przedstawi i innymi
[illegible] [illegible]
Naturalnie także
komplement uprzejmy
[illegible] Towarzystwo
tak wysoko cenione
przez [illegible] [illegible] [illegible],
i [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] —

Ściskam [illegible]

Twój [illegible]

H. Sienkiewicz

Proszę oddać [illegible]
[illegible] do [illegible]

Londyn d. 10/5/68

Kochany Przyjacielu –

Broszurę przysłaną przez Księcia doszły mnie. Szkoda tylko że mi więcej [illegible] [illegible] potrzebowanej nie przysłałeś –

Przysłałeś przez Księcia [illegible] pism i wiele wydań szczególnie dzieła Sarbiewskiego.

Donoszą mi z Paryża że 21. 6 m. zwłoki Generała mają być przeprowadzone do Montmorency. Czy to prawda? Ja nie będę mógł przybyć bo urlopu w biurze [illegible] nawet na dzień jeden nie chcą dać teraz z powodu nawału pracy. – O tem piszę do Generałowej. –

Ściskam Cię

K. Szulczewski

1043

Monsieur Niedermeyer

Londyn d. 8 Czerwca 1868
10. Duke Street
St James

Kochany Niedźwiedzi

Załączam ci kopię listu który dziś odebrałem.

Miss Cook jest sławną literatką i może w Anglii obszerniejszym zadość uczynić do nieistniejącego wiedzy o listach Zygmunta Krasińskiego dotąd nie drukowanych. Czy one kiedy wyjdą na świat i w jakim języku zapewne P. Bronisław Zaleski wie coś o tem więcej.

Więc mi nie zostaje prosto odpisać i może lepiej iść po angielsku niepotrzebnie stygnie od pewnej i żyjącemu zakomunikowałem.

Twój jestem do —

u Stanie robaj te kwitki
i przysłać to Ja po
odebraniu pieniędzy takowe
Wam wyprawię.

Moje uszanowanie i ukłony
Pani Jenerałowej i Panu Kurt.
Co porabia, czy się wraca
do Poznania.

Siedzi mnie jakiś
nerwy. Kommunikacyj [illegible]
i kwitów onych Sieliskich
dostarczyć lub jako
przysłać co do rzeczy
Ostatnie [illegible] się
nie pisze.

Szczerze [illegible]

[illegible] V. [illegible]

odebrany w Paryżu
13° Czerwca 1868

L.N.

2046

Londyn d. 12/6/68
10 Duke Street
St James SW

Kochany Niedźwiedziu

Twój list odebrałem — Książki "Listy Zygmunta Krasińskiego" nie odebrałem

Ale mój korrespondent potrzebuje tłumaczenia tych listów, albo we francuskim albo w niemieckim języku jeżeli one były kiedyś tłumaczone. Otóż od ciebie jest interes i prośba do-wiedz się czy takie tłu-maczenie wyszło i gdzie?

Ja zatrzymam dla siebie książkę przez Ciebie

26 października 1868

przystani i należności które ci wypłacił przy pierwszej okazyi.

Widzę że u Was wszystko milknie bo nie zdołałem się na nowiny, które zawsze tak powszechnie komentowano.

Proszę posiłki brata zdrowy bądźcie.

Twój zawsze

K. [illegible]

Odebrany w Paryżu 25° Września 1868 L.N.

2047

Londyn d. 24/9/68.
10. Duke Street
St James.

Kochany Niedźwiecki.

Wczoraj odebrałem Twój list i posłałem Ci Times, gdyż w nim była korrespondencya z Hiszpanii, abyś się dowiedział, że nie przeczuwanie tylko więcej co-[illegible] i do ruchu obecnego w Hiszpanii i do korrespondentów którzy często udzielali wiadomości raz przerwane. Bez wątpienia ruch republikański w Hiszpanii na czele którego stoi wysokie figury militarne jest [illegible] w Europie. Nie mogę jednak przypuścić żeby Cesarz Napoleon mógł tolerować republikę jako sąsiada Francyi. Byłoby to przygotowanie wstępu do podobnego skutku w Jego państwie.

W ruchu Europejskim nie wierzę i takowy nie będzie. Umysły ludzi i w Prusach i we Francyi są zawsze mniej więcej wzruszone i dla tego monarchowie tych krajów muszą

nie chemsii laisé, i odgrywają
dyplomatyczne farsy. bądź
mowami, bądź innymi
środkami. dalsze Stock i
fabryczne wyścigi — I Napoleon
i Król Pruski są starzy we
wojskowej kampanii. Sewastopolskiej
pierwszy — Sam Benedetti [illegible]
mógł, a obawia się, żeby idzie
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] nie zmienił to
z tonu.

Przypuszczam więc
że będzie wojna w Europie. to
o niej opinii. Polska żadnej
nie odniesie korzyści — Przypuści
wszy Polska do niepodległości
jest, jak mi to Walewski tu
w Londynie podczas wojny
Krymskiej powiedział. "le
problème le plus grand du
siècle et personne l'entre-
prendra — Que vous que l'on
vous faire avec une nation
semi barbare et un pays où
l'anarchie ne cesse de régner —
Otóż polityka Francuska;
Z drugiej strony wszystkie
raporta dyplomatyczne
sekretne przemysłowe tu

[illegible]

2048

z Petersburga (ta niem z
prawdą ust) świadczy o nie-
podobieństwie dogodzenia do tego
że szlachta Polska ściśle
złotem. Wiem a przy wielu
ostrożnych szczegółach jest prze-
dajna i niestała w swych
zamiarach. Polska za krajem
potrzeba przecie pisma. Widzę
więc że nas dobrze znają i że
tylko w polityce biorą nas za
narzędzie aby nas tak dzie —
sobie dogodzić. Przyjaciele
Polski mówi tylko dzieciom wy
skrzywą Polaków, dzieciom
przemocy. Na tobie nie wierząc
będziemy póki nie będzie. Idą
jak wszyscy a wszyscy jak jeden.
Cała ta dyplomacja
gorsza która jest uważana dilet
tanti jak [illegible] na konsyo-
nietakty, takich ludzi jak
stary [illegible] Józef [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
stan kraju [illegible] [illegible]
Jenerałowa [illegible] pisała do
mnie [illegible] Byłem w
niej w [illegible] z nimi
5° h. m. [illegible] tam

Nigdy Marszałka Czartoryskiego
z żoną, bardzo pięknie osobę-
cie ale on zmieniony się –
Bardzo mi ciężko z dzieck
P. Borysławce, i zawsze uważałem
Go za odwiedziłem Katarzyn – Proszę
o żądane Panu przepisanie, idzie
udane będzie –
Czy to prawda że
Rząd dał szkole w
Batignolles 40000 fr. rocznej
pomocy – To czas ogromny
i takiej summy kraj
nam nie zastąpi – Co pocznie
szkoła?
Jenerał starzeje
się bieda i dla tego nawet
w Londynie wiekiem 40 ...
mo pisanych –
Dawny starszy Jenerał
Lipski zdaniem ci tutaj –
mimozowie ku wsparciu
p. Jenerała Dwernickiego –
Ściskam Cię serdecznie
Twój przyjaciel
K. Sienkiewicz
Posyłam dzieło Zygmunta Krasińskiego do
wspólnej pamięci mi je kupić –

Odebrany w Paryżu 21. Październik 1868. L.N.

2049

Londyn d. 20/10/68
10 - Duke Street
St James S.W.

Kochany Niedźwiadku –

Nieodpisałem byłem na Twój list ostatni bo oczekiwałem na prospectus Grammatyki Polskiej do kupienia której mnie zachęcasz. Przyślij kilka exemplarzy a sprzedam wśród [illegible] i sam [illegible] Gdzie[illegible] –

Ja sam może wezmę exemplarz ale iż już do której stopni mówić grammatyki czystej i z biegu korzystać – a nawet dużo wydatków na inne rzeczy. Lecz dobrodziej [illegible]

Pozostawali [illegible]

Dziś tło na istotnej korrespondencyi i z Madrytu i z Berlina.

Jakże wy uważacie teraz kwestyą Polski? Jest źle jak piszę. Cesarz Francuski nie zmniejszy armii, i tylko kongres dla utwierdzenia pokoju, coś na razie –

Rzecz ciekawa że kiedy Ci kazano zakommunikować opinią Walewskiego o kwestyi Polskiej, o tym dał potężnie wieści to z tego świata wyrwano. Jest teraz nic nie tajemnicą o powtórzeniu tej opinii. Która natomiast jest opinią Napoleona.

Serdecznie ściskam
Twój przyjaciel
K. Szulczewski.

2050

Od Jenerałowej odebrałem list
niedawno — Czy wspominała
Ci o interesie o którym mi
do mnie pisała?

2051

Londyn d. 14/11/68.
10. Duke Street
S. James's S.W.

Kochany Niedźwiedziu

Odebrałem odezwę wzg. gramatyki Malinowskiego. Posłałem ją Listopadowi i namawiam by się prenumerował. Ja także sądzę że sam podpiszę na jeden exemplarz.

W przedmiocie wydawnictwa P. Bukatego, niech przyjęte zyskanie swego wydawnictwa z angielskiego (po angielsku iść może) i zwróci się do tego jak i innych do Sekretarza swego stowarzyszenia którzy mu przesyłać będą. Angielską i zobaczymy jakie osiągnie wydanie.

Miej się zdrów

Lobzów, z 50tys. ta sprzedał, bo w Krakowie 6. m. z żoną i dziećmi mam zamiar przyjechać do Paryża dla umieszczenia starszego syna w Szkole w Batignolles, a córki w pensyi w Fontenay-sous-bois, którą Pani Jenemberg ze nam rekommendowała – Żona moja też z 2. młodszymi dziećmi chce osiąść tu w Paryżu albo w okolicy, o takiem mieszkaniu i przeprowadzić tam. to dom nasz umeblowany wynajmiemy za 6. miesięcy. Jeśli wiem o jakiem mieszkaniu przyzwoitem garni. salon. 2 chambres à coucher. avec petite cuisine albo jakiej pensyi gdzie przyjmują bordem, tak żeby żona mogła mieć swój pokoik do siedzenia oprócz salonu wspólnego

2052

ta mi przyśle adres i
ceny. Wszystko o tym
wyjdzie z Twej strony
widocznie. Zawdzięcz z serca
Mocno dziękuję ci
Pani Tenerowej oświadcz
moje uszanowanie, czy
mój list o tym przedmiocie
adresowany jest [illegible] dla
córki. Pisała ona sama
do mnie zaraz.
Ja sam zabawię
tylko kilka dni w Paryżu
bo muszę wracać.
Ściskam cię
K. [illegible]

Mo wielkie dla Twych
cierpień [illegible]
współczucie bo ja
ciągle mych [illegible]
[illegible] i bez
lekarstwa [illegible] się [illegible]

2053

2go Grudnia 1868

Hôtel Molière

39. Rue Fontaine

Molière

Środa

2go Grudnia 1868

[illegible]..

Przybyłem z żoną i

dziećmi w Poniedziałek

i tu [illegible] sam. —

Dom [illegible] [illegible]

przy 45. Rue de Richelieu

chez Mme [illegible]

Nie mam ani chwili wolnej

zostawiam [illegible] [illegible] i [illegible]

[illegible] [illegible].

Zobaczymy [illegible] [illegible]

[illegible].

Proszę przyjść do

Hôtel Molière.

Twój zawsze

[illegible]

2054

2055

odebrany w Paryżu 16° Grudnia 1868. [illegible]

Londyn d. 14/12/68
10. Duke Street
S. James

Kochany i nieoceniony mój
Przyjacielu.

Jakżeż Ci mam podzięko-
wać za Twoje [illegible]. Ale
mój [illegible] – Bóg jeden Ci
wynagrodzi. Żona pisze że
Stasia ciężko ma tej gorącz-
[illegible] [illegible] o podaniu
i [illegible] co Doktor powiedział.
Nette powiada "we shall be
starved". Daj Jej jeśli
potrzebować [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] do [illegible] [illegible]
[illegible] – Boże Boże [illegible]
to

ciosy — Czy tyż mój Karol
zdrów i jak tam [illegible]. 2
Trochę z [illegible] [illegible]
przyłączę o [illegible]. bo jak
ta [illegible] dostanie
odebrany od J. [illegible]
to o tamtej żadnej nie —
Ojciec gwałtem chce
wrócić do Londynu albo
Boulogne. [illegible] [illegible]
wyzdrowiały to jak sam
mówię najlepszy znak. Ja
Paryż jest dla niego nie
do zniesienia —
Ja także rozmyślam
[illegible]. Ale Bath
dziś jeszcze [illegible]. [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
jak mi [illegible] [illegible]
Proszę się [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible] — Twój [illegible]
K. [illegible]

2056

odebrany w Paryżu 17° Grudnia 1868 [illegible]

London d. 16/12/68.
10. Duke Street
St James.

K. N.

Jakże mam Ci się
wywdzięczyć za tyle dowodów
przyjaźni i poświęcenia. Szla-
chetne masz serce, i pełen
prawości charakter. Cię znamy
[illegible] Szkoda że nie
przystępny i co o niej gadać?
Proszę Cię odradź Zosi aby
do Ciebie nie przyjeżdżała
dopóki niebezpieczeństwo
nie przejdzie.

Proszę mi donieść że
Dissertation das Kindes [illegible]
[illegible] niej i powiedz [illegible]
się opłata za dzieci że ta osoba
która jest u niej jest 5 fr
na dzień. Żona moja dawno
się napisała do Jenerałowej i
w Czwartek odpowie to [illegible]
[illegible] Wszakże
pozostanie bez adresu.

Pani Jenerałowa [illegible] mi to
powiedziała pierwsza kobieta
której przypisałaś raczej tam
wydatek własny na siebie. Teraz
widzisz tam pomyłkę to
błagam Cię idź do domu. Zaś
Ty pieniędzy nie [illegible]
i wyrzuć na dawne długi
starszej nie pozostawiaj —
Jej mi dawno zdaje że wszystko
sama może dostać. a przecież
to jedna osoba nie wystarczy.
i one na [illegible] upadnie
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] starszej. — bo to myśl
że one tak pracuje jak pewna
kobieta pracować może.
Ja mam też lepiej
i dziś tylko widzisz że
mnie dano ma pomoc i
opiekę to wystarczy póki
to niemożliwe nie przyjdzie
Wszystkim oprócz do której nie
od pracy starszej. — Niech to
zatrzymam póki obiecane
pani Jenerałowej nie przysłała.
Pozdrawiam proszę

2057

Bardzo mnie ucieszył list Plichty. Dziękuję mu mocno — mnie [illegible] Plichcie — o [illegible] bratu dopiero mu napiszę —

Winszuję Stanisławskiemu ustąpienia [illegible] — Co [illegible] ambicyi i [illegible] a [illegible] dostał — Pomyśl kiedyby [illegible] Stolicy [illegible] nad grodem

Raz jeszcze dziękuję Ci za Twoją [illegible] i szczere [illegible].

Twój [illegible]

H. Sienkiewicz

Czy [illegible] [illegible] Ciebie. [illegible] przyszedł [illegible] pisze, abyś [illegible] Kopernika, [illegible] tak [illegible]. Czy nie znasz [illegible] Krakowa (nie Polaka) coby [illegible] Dudleja [illegible] granatów. [illegible] [illegible] Landaury?

Odebrany w Paryżu
19° Grudnia 1868
L.N.

2059

Londyn d. 18/12/68
10. Duke Street
St James

Kochany mój Leonardzie

Twój list i Pani
Leonardowej dziś odebrane
pocieszyły mnie i spokój
wszystko sprowadziły i daj
Boże aby to wszystko
prawdą i aby żona (która
po upływie 3 miesięcy
chce tu powrócić) dała
się namówić do powrotu
[illegible] do Paryża
Naturalnie w tej chwili
[illegible] teraz mieszkać, aż
pedagog[?] aby ciągle powstałe
Naród ich dziś ginie
do Włoch, to musisz
mieć

Zmiany powietrza bo inaczéj
to znowu jakaś inna choroba
być może. O tém
zwłaszcza trzeba myśleć, i
Ty masz tyleż wielkie aby
to przetrzymać.
Żona moja i ja
byliśmy w zmartwieniu
że Pani Generałowa dostała
Garde malade. Ta co drogo
stoi na naszą kieszeń —
I Doktor Szafkau za drogo
policzył, bo mi obiecał
jak najskromniej za dla
niego wynagrodzenie —
Czy żona już ta
z Kissingen od Ciebie
wróciła.
Odbieramy aby
Karola z Sekcji
Ciebie nie dopraszać
postój jest niebezpieczniejszy
Dawno Ci wdzięczny jestem
że opisałeś nad ...

2059

Może w niedzielę odwiedzicie Go?

W Boże Narodzenie są urodziny. Dodleja-[illegible] pisał do Żony aby nie dała obiecane 20 fr jako że zaraz [illegible] i aby tego dnia miała lepszy stan.

Czy [illegible] Zenonkę która miała powstać żona niedźwiedzka? [illegible] że [illegible] [illegible], mimo [illegible] i doświadczenie jako [illegible] tam [illegible] do [illegible] i [illegible] Francuskiego –

Nic dziś od Żony nie mam – Point de nouvelles, bonnes nouvelles. to moja pociecha –

Pani [illegible] uszanowanie i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Twój stary

[illegible]

Lodgram Vitte Wed de Lévy

Odebrany w Paryżu 24o. Grudnia 1868 L.N.

2060

London 23/12/68
10. Duke Street
St James S. W

My Dear Niedmiłes

I received your letter this morning and will write to my wife entreating her not to decline your friendly offices as it is utterly impossible for her alone even with the assistance of that angelic person Miss Bartkowska not to require a man's help — Now when she is about to give up her other room several of her boxes must be removed and you promised to have them at your house till they are required — I hope my

will appreciate your friendship for me. for it is indeed a most disinterested and valuable one.

What can she do, for instance about Charles who will go and see him? She cannot go to Persia with 3 children. Pray do and show her this letter and do not abandon her.

Many many thanks for your letter.

Ever yours truly

C. [illegible]

Mój Kochany [illegible]

Dotąd cieszyłam się
że wszystko dobrze było, ale
dzisiejszy list zmartwił
mnie — [illegible]
[illegible], a [illegible]
[illegible] do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] co [illegible]
[illegible] — Obawiam
się że [illegible] nie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
pamięć tam

Co Janowskie [illegible]
mieć — Pomimo [illegible]
[illegible] miasto, między [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] zostaną
w Paryżu [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible]
[illegible]. Pomimo
[illegible] [illegible]
[illegible] wszystko [illegible]
[illegible] [illegible]

nimi trochę rozpraszając. —
Porozumiej się z panią
że iestem przyjacielem
obojga — Ona zawsze wszystko
przyjdzie [illegible] z [illegible]
z [illegible].

Pomów z nią o
tych stosunkach, które
mają się w Cichej Wólce
przed p. Stycznia, bo
jak to drapie Stanisław
wszystko to nie będzie tak
gdyż wspomnieć się
nieupłynie [illegible] kiedy. —

Chcę co mnie
odwołaj to wszystko [illegible]
Cię [illegible] tylko [illegible]

Twój szczery i oddany
przyjaciel

H. Sienkiewicz

Zapisz się [illegible]
[illegible] przyrody nad to
co może się dać iutro i
dziś —

Odebrany w Paryżu 29° Grudnia 1868 L.N.

2062

Londyn d. 28/12 1868
10 Duke Street
S. James

Kochany Niedźwiecki,

Żona także była
pisała do mnie że potrzebowała
pieniędzy i że o takowe do
Ciebie pisała — Możesz sobie
być pewnym że [illegible]
że w przyszłym tygodniu
przyszlę Ci świeżo [illegible]
[illegible] sobie wypłacić
wydatki i [illegible]
[illegible], bo przy takich
jakie mi oddajesz usługach
nie [illegible] sam pomyśleć.
Także Ci [illegible]
że Twój przyjaciel [illegible]
że [illegible] Jeś
niepotrzebnie. Pisze mi (ale
[illegible] Jeś o tem) że
niespodziewany [illegible]
[illegible] [illegible] być
[illegible]

i takiej katolickie podrzucam
tj. przegadanki nie starczy
ale mój drogi. Otóż zawsze
zatem Ci też zdaje co drugi
pisanie i nie pisze. aby
Ci zapobiec. Ja daję to
stwierdzę w liście, ale to
kobieta uparta i zawzięta.
Powiedz że Karol nie stracił
ci się bić i że się da
[illegible] nie mógł wstrzymać
lato że po Polsce ale
naucz ci lekcji. Matka
prosi odstraszenie ze szkoły,
a że je nie czytam na
miejscu, gotowa to wszystko
i zniszczyć. Proszę Ci napisz
słówko do [illegible]
siły mile wygląd i Karola
tak nieznośni i nieznośni.
Jeśli ma mało zdolności
to trudno. i jeśli kształcenie
miejsca Karola innego to
to [illegible] ale on starszy
potrafi i cichy. więc
[illegible]

może dzieci kiedy ciebie,
a w <u>Blackhole</u> to jest ten
pewny taktyczny [illegible]
łaty zwyczajn— Ja znam
tego usposobienia —
Jesteś jakiej myśli po
terminie z P. Fouchard
pewnie w Paryżu — ale gdzie
się umieścić tak, żeby [illegible]
i Dodly chodziła na pensyę.
Mnie więcej o tem, albo
Pani Jenerałowa — w każdym
razie trzeba ustrzec się z
tem. bo ona wszystkie myśli
do ludzi (nie protestantów)
także udziela— A to idzie i
dobro dzieci i o nas. bo
[illegible] co mamy do [illegible]
z tem. Jenerałowa [illegible]
[illegible] to pewnie [illegible]
[illegible] nie [illegible]
[illegible] tak [illegible]
[illegible] Ale czas
[illegible] 2. miesiące
[illegible]

Ide vagy idején de még
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] interessante [illegible]
[illegible] omnibus.—

A mi dolgom, hanem
[illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. V. [illegible]

—

B[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]